

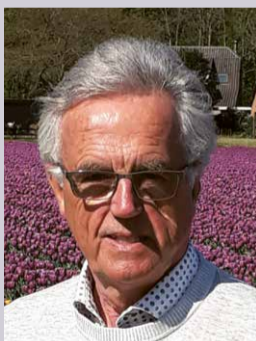
VO-ING Magazine

Voorwoord

Onze kandidaten hebben uw stem nodig!

Van 9 april tot 24 april 2022 zijn de verkiezingen voor het Verantwoordingsorgaan (VO) van Pensioenfonds ING (PFI). Het algemeen bestuur van Pensioenfonds ING legt verantwoording af aan het VO over het beleid en de wijze waarop het is uitgevoerd. Ook geeft het VO een oordeel over de door het algemeen bestuur gemaakte beleidskeuzes voor de toekomst. Het VO brengt daarnaast gevraagd en ongevraagd advies uit over een aantal in de Pensioenwet

omschreven onderwerpen.

Het VO is dus een heel belangrijk orgaan van Pensioenfonds ING. Eenmaal in de vier jaar zijn er verkiezingen. Het VO bestaat uit tien deelnemers. Werkgevers ING en NN benoemen twee kandidaten en twee kandidaten vertegenwoordigen de werknemers. Er blijven dus zes vacatures over, in te vullen door gepensioneerden en gewezen deelnemers (oud-werknemers die nog niet met pensioen zijn). De verenigingen VO-ING en VO-NN zijn al jaren 'hofleverancier' van VO-kandidaten. Dat willen we graag zo houden, zeker met het oog op de keuzes die gemaakt moeten worden voor het nieuwe pensioenstelsel. Wij hebben tien voorkeurskandidaten voor het nieuwe VO, zij hebben verstand van pensioenzaken. Maar er kunnen helaas maar zes kandidaten gekozen worden door gepensioneerden en gewezen deelnemers. Laat dat onze kandidaten zijn! Wij hebben vijf kandidaten die gepensioneerd zijn voor vier vacatures in het VO namens de gepensioneerden. Daarnaast hebben wij vijf kandidaten als gewezen deelnemer voor twee vacatures in het VO. Pensioenen is een moeilijk onderwerp. Gelukkig dat wij in staat zijn kandidaten voor te dragen die verstand van zaken hebben. Let op uw mailbox of brievenbus over dit onderwerp. Wij sturen drie nieuwsbrieven met de namen en achtergronden van onze kandidaten. In april wordt u uitgenodigd door PFI om uw stem uit te brengen. Stem op onze eigen kandidaten, zij kennen uw belangen!

Age Knossen

"Leuk als een leerling zegt: 'Goh, ik heb een leuke les gehad.'"

Anne-Marie Theunissen schoolde zich na een herseninfarct om tot rij-instructeur

Een herseninfarct maakte voortijdig een einde aan het prille klusbedrijfje dat Anne-Marie Theunissen (55) was begonnen. Hierover sprak zij in het laatste magazine van 2018. Tegenwoordig is zij rij-instructeur.

Waardoor heb jij die overstap gemaakt?

Anne-Marie: "Ik zou in maart 2018 beginnen met mijn eigen klusbedrijf, maar in februari kreeg ik een herseninfarct. Toen kwam alles toch wel even op losse schroeven te staan. Ik heb acht maanden in de ziektewet gezeten. Uiteindelijk had ik zoiets van, ja, ik ben helemaal klaar om te beginnen. Het was tegen beter weten in, ik wist dat wel. Het ziekenhuis was er niet zo blij mee, maar dat gaf uiteindelijk wel toestemming. Ik wilde het gewoon proberen. Het herstel was eigenlijk wel vlot gegaan. Ik wilde achteraf niet kunnen zeggen: 'Had ik maar'. In september 2018 ben ik begonnen, maar ik kwam er al vrij snel achter dat

het lichamelijke niet echt een haalbare kaart was. Ik kon het maar een uurtje of vijf volhouden, daarna zei mijn lichaam 'Tot zover en niet verder!'"

Hoe was je daar mentaal onder?

"Ik heb er nog over gedacht om dit werk voor twee à drie dagen te doen en er een administratieve baan bij te zoeken, maar dat viel heel erg tegen. Toen kwam corona erbij en ja, dat was echt waardeloos. Ik heb me helemaal suf gesolliciteerd, maar het wilde niet lukken. Nog verschillende workshops gedaan via het UWV, maar alles bij elkaar, mijn leeftijd en de corona die erbij kwam, het wilde gewoon niet. Het is niet fijn voor je zelfvertrouwen, dat merkte ik. Ik heb ongeveer 85 sollicitaties verzonden. Daar zijn uiteindelijk vier of vijf gesprekken uitgekomen. En dan iedere keer 'nee' horen, dat is niet leuk. Dat doet best wel wat met je."

[> Lees verder op pagina 2](#)

Inhoud

UW BELANG

- Stand van zaken nieuw pensioenstelsel
- Werkt de nieuwe tool 'Mijn Pensioenplan'?
- Webinars over digitale veiligheid en zorgverzekeringen

RUBRIEKEN

- Chileens avontuur van Willem Jan van Munster
- ING-column over pensioenstelsel
- Uit het archief: 'Fantoempijn'

NIEUWS

- Evenementen
- (Verenigings)Nieuws
- Overleden en nieuwe leden

Toch ben je als rij-instructeur aan de slag gegaan.**Hoe is dat verlopen?**

"Ik was bij mijn broer en schoonzusje die twee zonen hebben, de oudste was net begonnen met zijn rijopleiding. Wij hadden het over werk en hij zei ineens 'Goh, tante Anne-Marie, dat vind ik eigenlijk wel wat voor jou'. Ik keek hem aan van, hoe kom je daar nu bij? 'Ja', zei hij, 'Je vindt autorijden leuk, je kunt goed uitleggen en je houdt van regeltjes'."

"Ik heb eens gekeken bij de De VerkeersAcademie en geïnformeerd en er worden inderdaad veel rijinstructeurs gevraagd, de meeste met drie jaar ervaring. Ik dacht: allemaal leuk en aardig, maar straks word ik afgewezen omdat ik geen ervaring heb. Op een gegeven moment kwam ik een vacature tegen bij Smits Opleidingen in Oss en die vroeg instructeurs die de opleiding wilden doen. Daar heb ik op gesolliciteerd en werd vervolgens afgewezen. Ik kreeg een e-mail, maar daar stond niet echt de reden in."

En toen?

"Toen ben ik toch gaan bellen – ik kreeg een hele aardige dame aan de telefoon en ik wilde weten wat er nu weer aan mankeerde. Zij begon te lachen en er kwam eigenlijk uit dat ik een hele andere achtergrond had: want ik werkte 35 jaar bij ING. Wij raakten aan de praat en ik werd uitgenodigd voor een gesprek en nog een gesprek. Uiteindelijk ben ik toch aangenomen." "Het geven van lessen vind ik hartstikke leuk. Negenennegentig procent van mijn leerlingen zijn hartstikke leuke mensen: als je merkt dat je dingen over kunt brengen, bijvoorbeeld met de bijzondere verrichtingen. De eerste paar keren gaat dat helemaal mis. En op een gegeven moment zie je dat het kwartje valt bij zo'n leerling en dat die dan helemaal blij is dat het lukt. Ja, dat is heel grappig. Ik vind het leuk om te horen dat een leerling achteraf zegt: 'Goh, ik heb een leuke les gehad'. Mij doet dat wel wat."

(Hans Nijenmanting)

Anne-Marie Theunissen: "Het geven van rijlessen vind ik hartstikke leuk"

Herdenkingsmonument 'Fantoempijn' naar hoofdkantoor ING

Het Tweede Wereldoorlogsmonument 'Fantoempijn', is eind maart 2021 verhuisd naar 'Cedar', het nieuwe 'hoofdkantoor' van de ING aan de Bijlmerdreef. Op de nieuwe locatie in de ontvangsthal van het gebouw zal, wanneer de omstandigheden het toelaten, de jaarlijkse 4 mei herdenking plaatsvinden. Vanaf 2021 is het ook mogelijk om de herdenking digitaal te volgen.

Betekenis 'Fantoempijn'

'Fantoempijn' werd in 2008 in opdracht van ING ontworpen door beeldhouwer Guus Hellegers. Het herdenkt oorspronkelijk de WO II-slachtoffers bij de rechtsvoorgangers van ING: 50 collega's van de Rijkspostspaarbank, de Postcheque- en Girodienst en de Gemeente Giro Amsterdam.

Tegenwoordig worden ook de omgekomen werknemers van NMB bij het monument herdacht.

Het monument bestaat uit drie grote messing deuren.

Uit iedere deur is een silhouet van een persoon gesneden. Deze drie uitgesneden menselijke figuren symboliseren de mensen die er niet meer zijn en de leegte die zij achterlaten.

De naam van het monument, 'Fantoempijn' wijst op de pijn die een lichaam kan voelen in ledematen die er niet meer zijn. Zo voelt ook de pijnlijke plek die achterbleef door het overlijden of verdwijnen van deze collega's, pijn die we nog steeds voelen als we aan ze terugdenken.

Gedenksteen Rijkspostspaarbank, kantoor Leeuwenburg, Amsterdam.

Namen hebben betekenis

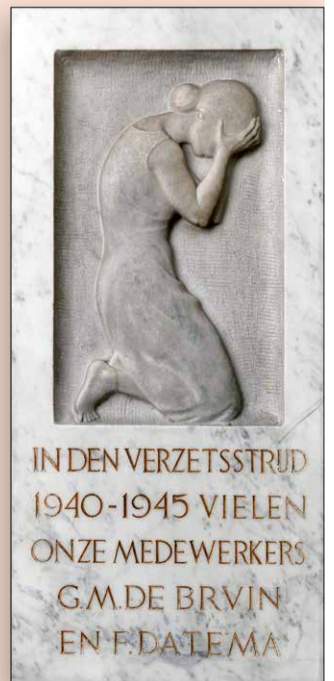
'Fantoempijn' is niet het eerste monument ter nagedachtenis aan onze gevallen collega's. Al in 1947 werden er bij de PCGD en de NMB gedenkstenen onthuld met daarop de namen van collega's die door oorlogsgeweld, vervolging en andere maatregelen van de Duitse bezetter om het leven zijn gekomen. In 1959 volgde de Gemeentegiro Amsterdam en in 1981 de Rijkspostspaarbank. Omdat we bij het monument de gevallen collega's van al onze rechtsvoorgangers herdenken, is er op de nieuwe locatie naast het monument een speciale zuil geplaatst. Op deze zuil bevindt zich een glazen plaquette waarop de namen van alle gedenkstenen zijn verzameld. De zuil heeft twee digitale schermen waar de bezoeker meer informatie kan vinden over wat er in de oorlog is gebeurd bij de NMB, Rijkspostspaarbank, PCGD en de Gemeente Giro Amsterdam. Nog belangrijker is dat ook de namen van de slachtoffers kunnen worden opgezocht. Waar mogelijk, wordt inzicht gegeven in hun levensverhaal. Zo krijgen zij een gezicht en zij worden aan de vergetelheid onttrokken.

Onderzoek

Van veel van de gevallen collega's is helaas weinig informatie bekend. Het Bedrijfshistorisch Archief ING doet daarom onderzoek om zoveel mogelijk biografische gegevens te achterhalen. Wij kunnen hulp daarbij goed gebruiken. Mocht u verhalen of herinneringen van collega's uit WO II hebben en mocht u deze verhalen willen vertellen, neem dan contact op met het Bedrijfshistorisch Archief ING: Historical.archive.nl@ing.com.

Herdenking bijwonen

Ook dit jaar zal er op 4 mei bij ING een herdenking plaatsvinden bij het monument. Wie daarbij aanwezig wil zijn, wie de herdenking digitaal wil volgen, kan contact opnemen met Willie Teixeira-Waalboer@ing.com. (Ingrid Elferink, Bedrijfshistorisch Archief ING)

Gedenksteen NMB uit 1948, NMB hoofdkantoor, Herengracht 576, Amsterdam. Ontwerp: Geurt Brinkgreve (beeldhouwer).

Monument 'Fantoempijn' in het hoofdkantoor ING, Amsterdam. (Bron foto's: Bedrijfshistorisch Archief ING)

Aanpassing pensioenen PFI per 1 januari 2022

Van Pensioenfonds ING (PFI) kwam de volgende informatie over de aanpassing van de pensioenen per 1 januari 2022. Persoonlijke informatie staat ook op de website van PFI. Wordt het pensioen verhoogd? Dat hangt ervan af welke regels er gelden voor uw pensioen:

- Volgt het pensioen de consumentenprijsindex alle huishoudens, afgeleid (CPI)? Dan wordt dit pensioen per 1 januari

2022 verhoogd met 3,0%. De CPI is hoger, maar volgens het reglement is de verhoging van uw pensioen maximaal 3,0%.

- Volgt het pensioen de collectieve loonsverhogingen van ING Bank? Dan wordt dit pensioen helaas niet verhoogd. Zowel in 2021 als in 2022 is in deze cao geen collectieve loonsverhoging voorzien.
- Volgt het pensioen de collectieve loonsverhogingen van

NN Group? Dan wordt dit pensioen voorlopig niet verhoogd.

Er is namelijk nog geen nieuwe cao gesloten.

In januari 2022 kregen alle leden een persoonlijke brief over de verhoging van het pensioen (toeslagverlening). Toeslagverlening is voorwaardelijk. In de brief is te lezen wat voorwaardelijk betekent.

Bekijk ook de veelgestelde vragen op de PFI-website.

Verantwoordingsorgaan PFI

"Als VO-PFI-lid zit je niet zelf als beleidsmaker aan de knoppen. Je moet gefocust blijven op het toezicht op het bestuur."

Over enkele weken vindt de verkiezing plaats van kandidaten voor het Verantwoordingsorgaan (VO) van Pensioenfonds ING (PFI). Het pensioendossier mag altijd rekenen op veel belangstelling bij onze leden, blijkt uit terugkerende peilingen. In dit interview vertellen de aftredende leden van VO-PFI Peter Barneveld (VO-ING) en Hans Zuidema (VO-NN) over hun ervaringen en geven zij alvast advies aan hun opvolgers.

Hoewel VO-ING en VO-NN zelf niet aan de onderhandelings-tafel zitten met PFI over het beheer van de pensioengelden wordt hun inbreng wel gewaardeerd. Waaruit blijkt dat?

"Het VO werkt intensief samen met de commissie Pensioenen waarin vertegenwoordigers van de seniorenverenigingen van ING en NN zitting hebben.

De VO-leden die namens de gepensioneerden zijn gekozen wonen twee keer per jaar een vergadering van de commissie Pensioenen bij en één vertegenwoordiger van de VO-PFI woont als linking pin alle vergaderingen van deze commissie bij. Daar wordt met elkaar afgestemd hoe we bij belangrijke ontwikkelingen met elkaar optrekken. We hebben het dan bijvoorbeeld over de stroomlijning van de verschillende pensioenregelingen van NN en ING en uiteraard over de

consequenties van het nieuwe pensioenstelsel voor onze deelnemers en leden van de verenigingen."

In hoeverre maakt het VO-PFI het verschil?

"Door ons wettelijk adviesrecht hebben we grote invloed op belangrijke bestuursbeslissingen over het beleid en de toekomst van het Fonds (PFI). Dat gold bijvoorbeeld al vóór de verzelfstandiging, het wel of niet splitsen van het Fonds en straks ook voor de beslissingen die genomen moeten worden over het al dan niet invaren in het kader van het nieuwe pensioenstelsel. Ook bij het benoemen van nieuwe bestuursleden speelt het VO een rol; van de drie bestuursleden die door het VO worden voorgedragen komen er twee uit de geleding gepensioneerden, slapers."

Hoe beoordelen jullie het beleid en de prestaties van het algemeen bestuur van PFI?

"Het VO heeft een eigen en zelfstandig hoofdstuk binnen het uitgebreide jaarverslag van het Fonds waarin we ons oordeel geven over het reilen en zeilen binnen het Fonds en de wijze waarop het bestuur daar invulling aan geeft. We zouden alle leden willen adviseren om dat eens na te lezen om te zien welke onderwerpen we daar als VO aan de orde stellen. Het

jaarverslag kun je gewoon vinden op de site van Pensioenfonds ING. Uiteraard zijn we in grote lijnen zeer tevreden over de prestaties van ons Fonds. De hoge dekkingsgraad vormt een flinke buffer voor de toekomst en maakt het tot nu toe mogelijk jaarlijks te indexeren (dit jaar zelfs met 3%!). Bovendien bewaakt het VO ook mede de kosten die het Fonds maakt en houden we in de gaten of niet (of gedeeltelijk) toegekende indexaties alsnog kunnen worden ingehaald in de toekomst."

Wat willen jullie aan jullie opvolgers meegeven?

"De grote uitdaging aan onze opvolgers is om je telkens bewust te zijn van de rol die je als toezichhoudend orgaan hebt. Als VO-lid zit je niet zelf als beleidsmaker aan de knoppen. Je moet gefocust blijven op het toezicht op het bestuur, waarbij het er om gaat dat de bestuurders hun taken uitvoeren conform de beleidsafspraken die eerder gemaakt zijn in overleg met het VO-PFI." (Hans Nijenmanting)

Let op de website en je mailbox voor Verkiezingsbrief 2.

Verkiezingen Verantwoordingsorgaan 2022

De verkiezingen vinden plaats van 9 april tot en met 24 april a.s.

De deadline voor kandidaten die wij namens de verenigingen voordragen voor een plaats in het Verantwoordingsorgaan van het PFI (VO-PFI) was 30 november 2021. De selectiecommissie bestaande uit Peter Barneveld (lid van de ledenraad VO-ING en tot 1 juli dit jaar lid van het huidige Verantwoordingsorgaan) en ondergetekende als voorzitter van de pensioencommissie, hebben 20 reacties ontvangen en op 7 en 8 december gesprekken gevoerd. Op basis van de vereisten die door Pensioenfonds ING gesteld werden voor kandidaten, hun kennis van de specifieke aandachtsgebieden binnen het Verantwoordingsorgaan

en hun betrokkenheid bij het onderwerp heeft de selectiecommissie tien leden voorgedragen aan het bestuur van onze vereniging. Na hun akkoord zijn de 10 namen als 'onze' kandidaten namens beide verenigingen voorgesteld aan PFI. Alle door ons voorgestelde kandidaten zijn opgenomen op de kieslijst voor een plaats in het Verantwoordingsorgaan. Half januari zijn de namen door de verenigingen bekendgemaakt in een elektronische nieuwsbrief, en eind februari zijn ook hun motivatie en een foto toegevoegd in een daarop volgende nieuwsbrief.

Over niet al te lange tijd stuurt PFI de verkiezingskrant met alle noodzakelijke informatie over de kandidaten en de verkiezingen zelf. Indien noodzakelijk zullen we ons opnieuw met een elektronische nieuwsbrief melden.
(Wim Evers, namens de pensioencommissie)

Kandidaten Verantwoordingsorgaan Pensioenfonds ING 2022

Gewezen deelnemers / Pensioengerechtigden voorgedragen door VO-NN en VO-ING

Het nieuw te kiezen VO bestaat uit 10 personen waarvan 6 te kiezen door gepensioneerden en gewezen deelnemers. Voor deze zes vacatures dragen VO-ING en VO-NN de volgende tien kandidaten voor, zowel gepensioneerden als gewezen deelnemers (oud-ING'ers en -NN'ers nog actief op de arbeidsmarkt).

Voorgedragen door VO-ING

 <p>Esther Grondijs (64) Lijstnummer 2</p> <p>Pensioengerechtigde, in dienst van 1986 tot 2005. Laatste functie bij ING Bank: Divisie Compliance Officer (OPS & IT).</p> <p>"Een gezond, maatschappelijk verantwoord pensioenfonds" Ik ben al enige tijd vertrokken bij ING Bank na er bijna 20 jaar met veel plezier te hebben gewerkt. Inmiddels ben ik pensioengerechtigd en actief in bestuurswerk. Ik heb affiniteit met pensioenmaterie en zou mijn kennis graag willen verdiepen. Juridische en bedrijfseconomische onderwerpen zijn een rode draad in mijn leven. Dat geldt ook voor maatschappelijke kwesties en besluitvormende vergaderingen. Graag wil ik mijn talenten en ervaring inzetten voor Pensioenfonds ING. Het VO lijkt mij daarvoor een geschikte plek. Ik hoop dat ik daarmee een bijdrage kan leveren aan een gezond en maatschappelijk verantwoord pensioenfonds, zowel voor mijzelf en mijn oud-collega's als voor de thans werkende generatie bij ING/NN. Een mooie uitdaging.</p> 	 <p>Anita van Oss (63) Lijstnummer 8</p> <p>Gewezen deelnemer, in dienst van 1987 tot 2008. Laatste functie bij ING Bank: Global Head HR Private Banking.</p> <p>"Pensioenfonds ING: nog steeds een van de beste van Nederland" En dat willen we graag zo houden, zei ik bij de vorige verkiezing. En ja, met een solide dekkingsgraad en volledige indexatie over de afgelopen jaren is dat gelukt. Toch komen er flinke uitdagingen aan voor ons fonds: de toenemende inflatie test onze financiële robuustheid en het is nog niet duidelijk welke keuze de sociale partners gaan maken uit hoofde van het Pensioenakkoord. Het VO heeft daarbij een belangrijke rol via het versterkt adviesrecht. Als VO-lid moet je daarop voorbereid zijn. Welke beslissing de sociale partners uiteindelijk ook nemen, deze raakt alle geledingen. Het VO let daarbij met name op een evenwichtige belangenafweging. Mede daarom is het belangrijk dat de gewezen deelnemers dit jaar actief kiesrecht hebben gekregen. Bij de vorige verkiezing hebben veel oud-collega's hun vertrouwen in mij uitgesproken. Dat heeft mij enorm gemotiveerd en stimuleert mij ook nu weer om mijn bijdrage te leveren aan een actief VO!</p>	 <p>José Schoel (70) Lijstnummer 1</p> <p>Pensioengerechtigde, in dienst van 1985 tot 2009. Laatste functie bij ING Bank: COO Asia ING Real Estate.</p> <p>"Helicopterview en financiële kennis" Ik vind het belangrijk om betrokken te zijn bij de besluitvorming over het pensioenfonds. De belangen voor de deelnemers zijn bijzonder groot, zeker gezien het nieuwe pensioenakkoord. Ik werkte tot 2013 in diverse functies bij ING, veelal in het buitenland. Tijdens mijn loopbaan kwam ik regelmatig in aanraking met pensioenmaterie. Zo heb ik het diploma Actuariële Rekenkunde A gehaald. Verder werkte ik zo'n 4 jaar in de dealingroom van ING (Capital Markets). In mijn jaren bij ING Real Estate kwam ik als hoofd treasury en riskmanagement in aanraking met pensioenfonds, en zag ik hoe zij omgaan met hun beleggingen. Ik weet hoe een pensioenfonds functioneert, zeker als het gaat om de financiële en beleggingskant. Dankzij diverse bestuurlijke functies ben ik staat alles met een 'helicopterview' te bekijken. Die nuttige eigenschap – en mijn financiële kennis – zet ik graag in voor het VO!</p>	 <p>Klaas Schuijt (75) Lijstnummer 15</p> <p>Pensioengerechtigde, in dienst van 1986 tot 2010. Laatste functie bij ING Bank: Head Training & Coaching.</p> <p>"Een redelijk pensioen is een groot goed" In 2018 werd ik namens de gepensioneerden gekozen in het VO van Pensioenfonds ING. Daarvoor was ik drie jaar plaatsvervangend lid. Sinds 1 juli 2018 ben ik secretaris van het VO. Ik ben voorzitter van de jaarwerkcommissie en lid van de balansbeheer commissie. Ik acht het cruciaal dat het VO de hoeder is van het vraagstuk van evenwichtige belangenbehartiging door het Bestuur. Zeker ook wat betreft een zo evenwichtig mogelijke verdeling van het pensioenvermogen in de tijd en tussen generaties. Uitzicht op een redelijk pensioen vind ik een groot goed voor elke Nederlander. Deze belangen wil ik gaarne blijven behartigen door op een kritische en positieve manier het bestuur van het Fonds te volgen. We staan voor grote uitdagingen. De economische en financiële ontwikkelingen blijven onzeker. Ook de herziening van het pensioenstelsel komt op ons af. Ik wil mij ook de komende vier jaar 100% voor het VO inzetten!</p>	 <p>Marjolein Slappendel (50) Lijstnummer 11</p> <p>Gewezen deelnemer, in dienst van 2009 tot 2016. Laatste functie bij ING Bank: Director Global Credit Restructuring.</p> <p>"Respectvol kritisch, snel tot de kern!" Na twee jaar consulting begon ik mijn loopbaan op Wall Street, waar ik tien jaar grote verzekeraars en fund managers adviseerde. In 2009 kwam ik naar ING. Hier werd ik verantwoordelijk voor de verkoop van de verzekeringstak. Mijn ruime kennis van beleggen en pensioenen kwam hier goed van pas. Vervolgens werkte ik enkele jaren met veel plezier bij Bijzonder Beheer. Inmiddels ben ik CFO bij Temper, een jong, snelgroeiend technologiebedrijf. Ontzettend boeiend, maar ik mis de financiële wereld wel. Ik ben analytisch, kan snel cijfers doorgronden en veel informatie tot mij nemen. Ik draai liever niet om zaken heen en kom snel tot de kern. Om vervolgens, met oog voor elkaar, knopen door te hakken. Een plek in het VO zou voor mij een mooie mogelijkheid zijn om weer een bijdrage te leveren aan ING. Zeker op het terrein van pensioenen, waar veel te doen staat de komende periode!</p>
---	---	--	--	--

Commissie SEB

Webinars over zorgverzekeringen VO-ING

Afgelopen december werden wederom twee webinars (digitale informatiebijeenkomsten) georganiseerd voor leden van VO-ING. Onderwerp was 'Zorgverzekeringen 2022'. Dit werd inhoudelijk verzorgd door de commissie SEB en onze

partners ONVZ en Zilveren Kruis. De technische voorbereiding werd weer verzorgd door Frank Sukel en Joop Teunissen van Manen van commissie Digitaal. Uit de evaluatie onder de deelnemers bleek een grote mate van tevredenheid over aanpak

en inhoud. Ook dit jaar worden er weer diverse webinars georganiseerd, waaronder in december een webinar over zorgverzekeringen. Zorg dat u erbij bent!
(Hans Korink en Frans de Jager)

Contract Zilveren Kruis met drie jaar verlengd

VO-ING, VO-NN en zorgverzekeraar Zilveren Kruis (ZK) hebben overeenstemming bereikt over een nieuw collectief contract voor een periode van drie jaar, vanaf 1 januari 2022 tot en met 31 december 2024. Hiermee brengen partijen tot uitdrukking dat zij voor de langere termijn de samenwerking verder vorm willen geven.

ZK voert met name een zogeheten naturapolis. Kenmerk van een naturapolis is dat er sprake is van zogenaamde

zorgcontractering. Hierbij wordt de zorg van zorgverleners (ziekenhuizen, specialisten e.d.) waarmee de verzekeraar een contract heeft, vergoed. 77,4% van alle Nederlanders heeft een naturapolis. Naast de andere collectieve zorgverzekeraars ONVZ en NN (alleen VO-NN-leden) die zogeheten combinatiepolissen voeren, wordt met dit contract een breed palet aan zorg aangeboden waaruit je jaarlijks een keuze kunt maken. Zilveren Kruis maakt deel uit van Achmea en is de grootste zorgverzekeraar in Nederland.

Meer informatie over ZK kun je vinden op de websites van VO-ING en VO-NN.
(Frans de Jager)

> [Lees meer Belang op inlegvel](#)

Voorgedragen door VO-NN

Johan Thissen (59)
Lijstnummer 3

Gewezen deelnemer, in dienst van 1990 tot 2018. Laatste functie bij ING Bank: Global Product Manager.

"Altijd willen weten hoe het zit en hoe het beter kan!"

Een goede dekkingsgraad is geen vanzelfsprekendheid meer, net als de jaarlijkse indexatie van de pensioenen. Dit is een uitdaging voor het Bestuur. Ik stel me daarbij vragen als:

- Wordt er regelmatig gekeken naar nieuwe beleggingsmogelijkheden en de risico/rendement afwegingen die daarbij worden gemaakt?
- Is er voldoende aandacht voor efficiencyverbetering en kostenbesparingen?
- Wordt het belang van cybersecurity voldoende erkend?
- Wat zijn de concrete gevolgen van veranderingen in ons pensioenstelsel?

Het gaat er hierbij om dat ons belang goed gediend wordt; dat is waar ik op wil toezien.

In de 28 jaren die ik bij de ING heb gewerkt, heb ik verschillende COO- en CEO-rollen vervuld en was ik bestuurder in meerdere landen. Daardoor heb ik een brede kijk op organisaties ontwikkeld, maar ik verdiep me ook graag in inhoudelijk complexe zaken. Kortom: ik heb zin in het VO-werk!

Durk Veenstra (61)
Lijstnummer 14

Gewezen deelnemer, in dienst van 1980 tot 2021. Laatste functie bij ING Bank: Agile Coach.

"Belangen van de verschillende deelnemers staan centraal"

De implementatie van het pensioenakkoord zal de komende vier jaar centraal staan. Het VO heeft in mijn ogen daarbij als belangrijkste opdracht ervoor te zorgen dat het belang van de deelnemers, voor nu en in de toekomst, voldoende is gewaarborgd. Met als doel dat er sprake blijft van een pensioenfonds waar indexeren de norm is en niet de vraag.

Ik heb 38 jaar bij ING (en rechtsvoorgangers) gewerkt. Altijd in de IT, onder andere als programmeur, systeemontwerper en projectleider. De laatste jaren van mijn ING-loopbaan was ik Agile Coach. Daarin stond het coachen en begeleiden van IT-teams naar een efficiëntere en effectievere werkwijze centraal.

Ik verheug mij erop onze belangen via het VO te borgen en op deze wijze een bijdrage te leveren aan een sterk Pensioenfonds ING!

Klaas de Wit (65)
Lijstnummer 34

Pensioengerechtigde, in dienst van 1989 tot 2016. Laatste functie bij ING Bank: Projectleider Compliance & Risk Management.

"Ervaring en kennis opgedaan, nu in het VO!"

Ik zet mij graag in voor zinvolle nevenfuncties die niet alleen mijzelf, maar ook anderen ten goede komen. Zo was ik in het verleden lid van de OR van ING en gemeenteraadslid in Woerden. Verder doe ik veel vrijwilligerswerk.

Ik ben vanuit mijn beroepsmatige achtergrond in risk management en compliance gewend met juridische teksten om te gaan en een zorgvuldige afweging van belangen te maken. Voorts weet ik uit ervaring met welke complexiteit van keuzes gewezen deelnemers en pensioengerechtigden te maken krijgen zodra het actieve dienstverband met ING wordt beëindigd. En dan had ik nog het voordeel dat ik bijna tien jaar bestuurslid van ons mooie Fonds ben geweest. Dus ja, ik weet wel iets van pensioenen! Ik ben sociaal vaardig en sta open voor communicatie met alle 'pensioenpartijen'. In de evenwichtige belangenafweging is communicatie naar en mét alle betrokkenen van essentieel belang. Ik ga er graag voor!

Ron van Alphen (62)
Lijstnummer 9

Pensioengerechtigde, in dienst van 1988 tot 2017. Laatste functie bij NN Group: Accountmanager Pensioen.

"Onafhankelijk, met oog voor meerdere belangen, het gaat om u!"

Met veel plezier heb ik bijna dertig jaar bij Nationale-Nederlanden Leven gewerkt. Bij de vorige verkiezingen voor het Verantwoordingsorgaan, in 2018, gaf ik al aan dat ik mij graag inzet voor u, die na jaren hard werken, van een goed én waardevast pensioen wilt genieten.

Dankzij u ben ik in 2018 gekozen. Sinds 2018 is veel bereikt waaronder de harmonisatie van de diverse pensioenregelingen en een verbetering van de communicatie. Dat geeft een goed gevoel, daarom zou ik er graag vier jaar aan vastknopen. Ook al omdat een bepaalde mate van continuïteit goed is voor het Fonds.

Ik heb veel pensioenkennis en kom altijd mijn afspraken na. Juist omdat pensioenmaterie onnodig ingewikkeld gemaakt kan worden en er een nieuw pensioenstelsel aankomt, wordt nog duidelijker communiceren heel belangrijk. Ik ben onafhankelijk, heb oog voor meerdere belangen en weet dat het om u gaat. Precies wat het VO nodig heeft!

Ward Heiligers (49)
Lijstnummer 26

Gewezen deelnemer, in dienst van 1998 tot 2019. Laatste functie bij NN Group: Client Management NN IP.

"Goede resultaten met passende duurzame beleggingen"

Ik werkte bij zowel ING Groep als NN Group. Inmiddels werk ik bij ACTIAM en ben ik een gewezen deelnemer van Pensioenfondsen ING én van NN CDC Pensioenfondsen. Ik werd in 2019 direct lid van de Vereniging oud-medewerkers NN, omdat ik de banden met mijn eerste werkgever wilde behouden. Ook sta ik voor een goede verbinding tussen de positie van gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en actieven in het Fonds. In 2018 en 2019 behaalde ik de diploma's Leergang Pensioenbestuurder niveau A en B. Daarvoor was ik professioneel betrokken bij pensioenen in mijn rol als rayondirecteur regio Midden en (herverzekerde) beleggingen voor pensioenfondsen. Sinds mijn vertrek bij NN IP ben ik nog steeds in mijn huidige werkveld nauw betrokken bij pensioenen, onder andere als het gaat om advisering van pensioenfondsen bij duurzame beleggingen en het nieuwe Pensioenakkoord. De verantwoordelijkheden, vereisten en competenties als lid van het VO sluiten zeer goed aan bij mijn kennis en ervaring!

"... Heel afwisselend over een zandverstuiving, door bossen en over heuveltjes..."

Op 27 oktober vorig jaar hebben we met 40 leden een sportieve dag in het Nationaal Park De Hoge Veluwe beleefd. Bij zo'n buitenactiviteit is het weer toch heel bepalend en gelukkig was het die dag mooi, droog herfstweer, met af en toe een zonnetje.

Bij de ingang Otterlo zijn we op de beroemde witte fietsen gestapt. Dat was nog niet zo gemakkelijk. De fiets is klein, heeft een terugtraprem, geen versnellingen, laat staan een elektrische ondersteuning. Dat was dus even wennen, maar op enkele kleine valpartijen na, lukte dat prima. Na ongeveer een kwartiertje fietsen kwamen we bij het Park Paviljoen waar de koffie met gebak voor ons klaar stond. Toen we allemaal zaten werd de QR-code gescand. Voor onze activiteiten een nieuwe ervaring. Dat was voor iedereen in orde.

Na de koffie hebben we weer een fiets gepakt en onze weg vervolgd naar de ingang Hoenderloo. Een prachtige tocht door de gekleurde bossen, maar ook met mooie vergezichten. Daar begon onze wandeling van zo'n dertien km. Het is een onderdeel van het Trekvogelpad dat dwars over de Hoge Veluwe loopt, zodat we alle landschapstypen die daar zijn, doorkruist hebben. Op ongeveer vier km ligt het Jachthuis Sint Hubertus. Daar konden we even uitrusten en genieten van het bijzondere, door Berlage ontworpen jachtslot, dat dienst deed als zomerverblijf van de familie Kröller - Müller. De tocht loopt verder langs de vijvers, over vlonders en smalle bospaden naar het brongebouw waar het water voor de vijvers wordt opgepompt. Na acht km bereikten we het Park Paviljoen waar een heerlijke lunch voor ons klaar stond. Voor het merendeel van onze groep was hiermee de wandeling ten einde. Voor sommigen waren deze acht km genoeg, anderen hadden een bezoek aan het Kröller - Müller Museum ingepland, wilden nog een rondje fietsen of gewoon naar huis.

Met een kleine groep hebben we de wandeling weer opgepakt. Ook weer heel afwisselend over een zandverstuiving, door bossen en over heuveltjes die in dit deel van het park best pittig zijn. Vanaf de zogenaamde Franse Berg heb je uitzicht op de graven van de heer en mevrouw Kröller - Müller.

Eindpunt was de ingang Otterlo, waar de auto's geparkeerd stonden. Al met al een heerlijke buitendag met bijna 20.000 stappen op de teller. (Annie Somberg, namens Activiteitenwerkgroep Noord- en Midden West)

"We mogen weer", klonk het in Maastricht

"We mogen weer", klonk het uit vele monden op deze grijze woensdagmorgen vorig jaar in oktober in Maastricht. Het was wederom een feest van herkenning na de lockdown van vorig jaar. In de lounge van restaurant Dreamz verzamelden de leden van VO-ING zich voor een leuke dag.

Natuurlijk is er koffie met Limburgse vlaai. We vertrekken op tijd naar de binnenstad van Maastricht voor de bijzonder aangename en leerzame stadswandeling. Maar liefst vier gidsen prijzen de stad aan. Je zou zomaar Maastrichtenaar willen worden.

We komen op plekjes waar je als gewone toerist niet zo snel komt. Zelfs voor een Limburger een eye-opener. Rond de middag staat er een overdadig lunchbuffet klaar voor alle deelnemers. Hoe bourgondisch kan het zijn! De locatie, restaurant La Lumiere, is een prima plek voor zo'n gelegenheid. Voldaan en vol energie beginnen we aan het middagprogramma. We verplaatsen ons per touringcar naar de St. Pietersberg in het buitengebied. Na een behoorlijke klim de berg op, staan wederom vier gidsen klaar en beginnen we aan een wandeling van bijna twee uur. Echter nu in de grotten van Maastricht. We zwaaien nog even naar André Rieu en verdwijnen in de koele mergelgrotten. Bijzonder interessant en onderhoudend.

Ook bezoeken we daar de kluis, waar tijdens de Tweede Wereldoorlog de kunstschatten van het Rijksmuseum veilig werden opgeslagen. Met toch de nodige meters in de benen, bereiken we rond vijf uur de bus weer.

Die brengt ons weer terug naar Restaurant Dreamz alwaar we een al dan niet alcoholische versnapering nuttigen, want daar waren we echt aan toe. Ook het 'bruine fruit' in de vorm van een bitterbal of anderszins wordt niet vergeten. We mogen als organisatie, Al, Jan en Anton, talloze bedankjes en complimenten ontvangen van iedereen. Leuk, daarmee zijn we weer gemotiveerd om een volgende activiteit te organiseren voor onze leden.

We weten niet of het nog lang onrustig is gebleven in Maastricht. Graag tot een volgende keer in het voorjaar van 2022.

(Jan Thijssen, namens het Activiteitenteam van VO-ING Rayon Zuid)

Een "bijzonder aangename en leerzame stadswandeling" door Maastricht.

COLUMN ING

Carlo Steenvoorden
Head of Reward & Pensions ING NL

4 vragen over het nieuwe pensioenstelsel

Maarten van Beek
HR Directeur ING België, Nederland en Luxemburg

Je hebt er misschien al iets over gehoord: er komt een nieuw pensioenstelsel. Hier de gedachten van twee ING-deskundigen daarover, Maarten van Beek en Carlo Steenvoorden.

Waarom krijgen we een nieuw pensioenstelsel?

Ons pensioenstelsel is een van de betere in de wereld. Toch is het toe aan vernieuwing, omdat onze maatschappij enorm is veranderd. Ook willen we dat pensioen zijn koopkracht behoudt. En dat mensen beter kunnen zien en begrijpen wat er in hun persoonlijke pensioenpot zit, waarbij ING het ook belangrijk vindt om te kijken naar duurzaamheid en welke keuzes hieromtrent gemaakt kunnen worden. Werkgevers, werknemers, experts en de overheid werken hieraan mee. Het streven daarbij is dat de goede elementen behouden blijven en knelpunten worden opgelost.

Het nieuwe stelsel betekent dat vrijwel alle pensioenregelingen in Nederland moeten worden aangepast. Ook de pensioenregelingen van ING. Sinds januari 2022 oriënteert ING zich daarom met alle betrokkenen op een nieuwe regeling.

Wat betekent een nieuw pensioenstelsel voor jou?

Als ex-werknemer van ING heb je gedurende jouw diensttijd

pensioenrechten opgebouwd. Deze opgebouwde rechten worden beheerd door de verschillende pensioenuitvoerders. Zo kan het zijn dat je bij Stichting Pensioenfonds ING pensioen hebt opgebouwd (tot 2014), bij ING CDC Pensioenfonds (vanaf 2014) of bij beide pensioenfonds. Deze pensioenfonds voeren nu nog een uitkeringsregeling uit, maar moeten uiterlijk vanaf 2027 over naar een premieregeling. Dit heeft ook invloed op je opgebouwde pensioenrechten als ex-werknemer van ING.

Welke invloed heeft het nieuwe pensioenstelsel op jouw rechten?

Wat precies het effect is op je opgebouwde rechten is niet bekend. De wetgeving is namelijk nog niet definitief. De toekomstige regeling zelf is voor ex-werknemers minder relevant. Wel is het relevant of opgebouwde rechten wel of niet worden omgezet naar de nieuwe regeling: hoe komt dan je persoonlijke pensioenpot tot stand, wanneer wordt je pensioen verhoogd of verlaagd en welke mate van zekerheid brengt dat met zich mee?

Hoewel er nog geen definitieve wetgeving is, kunnen partijen zich nu al wel voorbereiden op wat komen gaat. Definitieve keuzes kunnen we nog niet maken, maar we maken al wel

afspraken over wie welke verantwoordelijkheden heeft en wie wanneer welke keuzes maakt. In die hoedanigheid heeft ING inmiddels een interne stuurgroep ingericht met managers uit verschillende domeinen en expertises welke vanuit ING verantwoordelijk zijn voor de voortgang van deze transitie. Daarnaast zal in de aankomende weken de dialoog met de vakbonden worden opgestart.

Je kunt je voorstellen dat de keuzes die gemaakt moeten worden niet makkelijk zijn. Elke keuze heeft voor- en nadelen voor verschillende groepen. Het is daarom belangrijk om alle beleidsopties in samenhang te bekijken. En dat is wat we nu doen.

Hoe houden wij je op de hoogte?

Wij vinden het belangrijk dat alle belanghebbenden tijdig en juist worden geïnformeerd. Via dit platform gaan wij je vanuit de werkgever daarom regelmatig informeren over de voortgang.

Wil je meer weten? Dan kun je natuurlijk ook kijken op de websites van de desbetreffende pensioenfonds.

Maarten van Beek en Carlo Steenvoorden

Gelukkige omstandigheden

René Weijerman is ledenraadslid voor rayon Midden-West

Ledenraadslid René Weijerman:
"Je mag mij 's nachts ook wakker maken voor Italiaans ijs of voor fazant, zuurkool en een mooi glas wijn...."

"Ik heb steeds goed beseft in wat voor gelukkige omstandigheden ik verkeerde met een vader en een moeder die van mij hielden, drie broers boven mij met wie ik kon spelen en opgroeien, prettige omstandigheden en met ruim voldoende financiële middelen." Aan het woord is ledenraadslid René Weijerman. Een korte kennismaking die teruggaat tot in de oorlog.

Als senior manager voor Corporate Relationship Management werkte hij voor Westland/Utrecht Hypotheekbank (WUH) onder meer mee aan Optie Lease, een manier om vastgoed off-balance te financieren. "Het plezierige aspect van mijn actieve loopbaan van ruim zestien jaar tot aan mijn pensionering in 2000 was de grote mate van vrijheid en het ontvangen van verantwoordelijkheid van de directie van WUH. Een belangrijke nevenfunctie, die ik heb bekleed van 1980 tot 2003, was penningmeester van het dagelijks bestuur van de SEO (Stichting voor Economisch Onderzoek) aan de Universiteit van Amsterdam en daarna nog als lid van de Raad van Advies. Bij de bank vervulde ik diverse (in totaal zestien) lidmaatschappen die voor de bank belangrijk waren, zoals VNO/NCW, KAE (Kring Amsterdamse Economen), IMD Alumni Vereniging, Kon. IGC (Industriële Grote Club)."

Wat betekent het lidmaatschap van de ledenraad voor je?
"Ik vind het belangrijk om betrokken te blijven, direct of indirect, bij het wel en wee van ING. Bovendien blijf ik door dit lidmaatschap goed op de hoogte van belangrijke onderwerpen zoals pensioenen, zorgverzekeringen, fiscaliteit, verzekeringen, etc. Daarnaast is de band met de andere gepensioneerden van groot belang. Het valt mij steeds weer op hoeveel kennis en deskundigheid aanwezig is in de ledenraad."

Wat drijft je daarbij?

"Dat is om met mijn opgebouwde ervaring en kennis een bijdrage te leveren. Samen met andere leden een goed advies uit te brengen over diverse relevante onderwerpen."

Hobby's?

"Ik ben een enthousiast tennisser en golfer. Vanaf mijn tiende jaar speel ik tennis. Ik heb van mijn tiende tot en met mijn 56e jaar hockey gespeeld. Met skiën ben ik twee jaar geleden gestopt. Verder lees ik graag een spannende literaire thriller, bijvoorbeeld van Camilla Läckberg, een bekende Zweedse schrijfster, of luister ik naar klassieke muziek en ik ga graag naar het Concertgebouw voor een mooi concert. Maar ook Franse chansons kan ik zeer waarderen."

Wat is je levensmotto?

"Mijn vader zei vaak tegen mij: 'Kereltje, geen beter leven dan een goed leven. Maar je moet zelf elke dag de slingers ophangen.' En dat heb ik in mijn oren geknoopt en ik heb steeds geprobeerd naar dat motto te leven. Ik heb steeds goed beseft in wat voor gelukkige omstandigheden ik verkeerde met een vader en een moeder die van mij hielden, drie broers boven mij met wie ik kon spelen en opgroeien, prettige omstandigheden en met ruim voldoende financiële middelen. Daarom vond ik het ook heel belangrijk om mijn beide dochters een goede en veilige opvoeding te geven. Behalve het feit dat ik tegen mijn dochters heb gezegd dat zij mij te allen tijde mochten en mogen bellen, zou je mij 's nachts ook wakker mogen maken voor Italiaans ijs of fazant, zuurkool en een mooi glas wijn uit bijvoorbeeld de Elzas of een glas Nuits-Saint-George of een Vosne-Romanée."

Wat zijn mijn plannen?

"Specifieke plannen heb ik op dit moment niet, behalve dan dat ik tenminste twee keer per jaar met mijn levenspartner Josephine op vakantie wil gaan en dan bij voorkeur naar Italië. Verder zo veel mogelijk genieten van onze kinderen en kleinkinderen door hen te bezoeken of afspraken met ze te maken voor lunch of diner."

Vertel eens iets verrassends over jezelf...

"Dat speelde zich af in oktober 1943, toen ik ruim drieënhalft

jaar oud was, tijdens de bezetting door de Duitsers (toen 'moffen' genoemd) van Nederland. Wij woonden in Amsterdam-Zuid in een groot huis op de hoek van de Rubensstraat en de Murillostraat met elf kamers, twee zolders, twee kelders, een tuin en een garage, met toen nog vrij uitzicht over het Minervaplein. Er werd aangebeld en mijn vader liep met mij aan zijn hand naar de voordeur en daar stonden twee Wehrmacht-soldaten in uniform. De beide soldaten vroegen aan mijn vader: 'Was ist da um die Ecke?' En om de hoek in de Murillostraat was onze garage, die wij tevens via onze tuin konden bereiken. Hij vroeg aan mijn vader wat hij daar zag en mijn vader antwoordde: 'Alte Lumpen.' De beide soldaten hebben met de bajonet van hun geweer in de berg rotzooi geprikt, maar niets gevonden. Dit tot grote opluchting van mijn vader bij wie ik nog steeds de zweetdruppeltjes op zijn voorhoofd zie staan. Onder de berg afval in de garage bevond zich namelijk een auto, een DKW (van Auto Union, het huidige Audi) waarvan de wielen zich in onze kelder bevonden en de auto met zijn assen op grote houten blokken stond. Na het bezoek van de Duitse soldaten zijn mijn vader en ik teruggedaan naar de keuken en heeft hij opgelucht en wel een glaasje jenever gedronken. Wij hadden als eerste van de hele buurt na de bevrijding op 5 mei 1945 een auto tot onze beschikking. Het zal duidelijk zijn hoe trots mijn drie broers en ik waren op mijn vader en moeder."

(Ewald Wagenaar)

René Weijerman (81) heeft met Josephine twee dochters, vijf kleinkinderen. Via Josephine kreeg hij er twintig jaar geleden nog drie kinderen bij en meer recent nog vier kleinkinderen.

COLUMN

Het nieuwe pensioenstelsel

In dit magazine is veel informatie over pensioenen te vinden. Dat is vaak taaie kost, maar wel heel belangrijk voor onze leden. Dat is dan ook de reden dat wij al jarenlang een zeer actieve commissie Pensioenen hebben, bestaande uit vertegenwoordigers van beide verenigingen van oud-medewerkers, VO-ING en VO-NN.

Een paar jaar geleden is in de Sociaal Economische Raad (SER) een pensioenakkoord gesloten om te komen tot een nieuw pensioenstelsel. Door de complexiteit loopt het proces van wetgeving overigens al een jaar achter.

Pensioen is uitgesteld loon. Dat is dan ook de reden dat vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers volgens de Nederlandse wetgeving de inhoud van pensioenregelingen bepalen. Gepensioneerden en gewezen deelnemers hebben (helaas) formeel geen rol in dat proces. Niettemin hebben wij regelmatig contact met het bestuur van Pensioenfonds ING (PFI), omdat het

aantal gewezen deelnemers en gepensioneerden veel groter is dan het aantal actieve deelnemers (collega's die in dienst zijn bij ING en NN Group). PFI en voormalig werkgever ING hechten waarde aan ons oordeel. Het Verantwoordingsorgaan van PFI bestaat uit tien leden, waarvan er vijf van de verenigingen VO-ING en VO-NN afkomstig zijn. Het Verantwoordingsorgaan heeft wel een formele rol en beoordeelt onder meer de gemaakte beleidskeuzes van het algemeen bestuur van PFI. De belangen van gepensioneerden, gewezen deelnemers en werknemers die nog in actieve dienst zijn, hoeven niet parallel te lopen.

In dit magazine vindt u informatie over de wijze waarop voormalig werkgever ING tot een standpunt wil komen over het nieuwe pensioenstelsel. Omdat er nog veel onduidelijk is, heeft ook de commissie Pensioenen van VO-ING (en VO-NN) een informatieve redactionele bijdrage geschreven voor dit magazine over het nieuwe pensioenstelsel.

Verder is het goed om te weten dat de commissie Pensioenen van VO-ING en VO-NN via de landelijke Koepel van Gepensioneerden overleg heeft met het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over gesloten pensioenfondsen (er wordt dan geen pensioenpremie meer afgedragen). Het was een omissie dat in het pensioenakkoord niets was geregeld over gesloten pensioenfondsen (zoals PFI maar ook andere fondsen) en de rol die gepensioneerden en gewezen deelnemers naar onze mening bij de besluitvorming over een nieuwe pensioenregeling zouden moeten krijgen bij deze bijzondere categorie pensioenfondsen.

Kortom, er is nog veel onduidelijk maar gelukkig staat PFI er financieel heel goed voor. Voor de komende jaren zullen we veel energie in dit onderwerp moeten blijven steken.

Age Knossen, voorzitter

'Ze reden met auto's en vlaggen door het dorp. Het was wel beklemmend'

Tijdens hun droomreis naar Chili in 2011 kwamen Willem Jan van Munster en zijn vrouw terecht in onlusten van de lokale bevolking. Het conflict daar haalde ook de Nederlandse pers.

In 2011 zullen zij niet snel meer vergeten. Op hun tocht in Chili was de bevolking in het koude, zuidelijk gelegen Puerto Natales in opstand gekomen tegen het besluit van de regering om de gassubsidies te verlagen.

opeens, halsoverkop, onze koffers pakken, want we zouden door het Rode Kruis aan de grens van het park worden opgehaald. 's Nachts hebben we bij burgers thuis geslapen en de volgende ochtend brachten medewerkers van het Rode Kruis ons naar het vliegveld van Puerto Natales. Daar stond een vliegtuig van het Chileense leger gereed om ons uit het gebied te brengen naar Punta Arenas. Maar echt paniek, nee. Het was een beetje beklemmend toen we met een busje langs de kampementen van de lokale bevolking reden. Want daar hadden ze kampvuren gestookt. Ze reden met auto's en vlaggen door het dorp. Het was wel beklemmend, maar er was geen paniek."

bouwd en ook de Amerikaanse regering had daar een standje gebouwd om hun mensen op te vangen. Maar ik moet zeggen, de Nederlandse regering was in geen velden of wegen te bekennen. Maar dat vonden wij ook niet echt noodzakelijk."

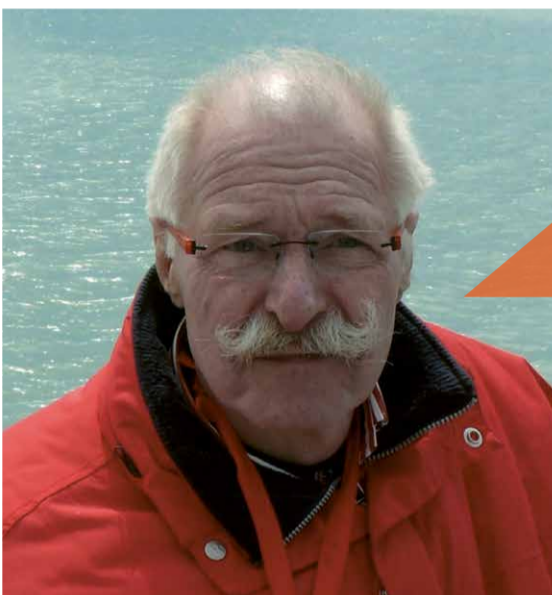
Is jullie reis naar Chili van invloed geweest om naar zekerder bestemmingen te reizen?

"Nee, wij hebben wel vaker gekke dingen meegemaakt, maar dat heeft ons er nooit van weerhouden om rond te trekken. We hebben daar ook nog een aardbeving meegemaakt. Dat was in Puerto Montt, zes op de schaal van Richter."

Hoe is de terugreis gegaan, heeft het reisbureau geholpen?

"Met ons beste Spaans hebben we in ieder geval een andere vlucht kunnen boeken. We moesten dat met z'n vieren helemaal zelf doen. Vanuit Punta Arenas hebben we

Reiziger Willem Jan van Munster:
"De familie in Nederland was ongeruster dan wij. Wij hebben daar niets van meegekregen."

De hele wereld hebben Willem Jan van Munster en zijn vrouw Hubertine doorkruist en zo ongeveer alle toeristisch belangrijke plaatsen hebben ze bezocht. Van het meest noordelijke ijs van de Noordpool en het zuidelijkste puntje van Kaap Hoorn (Cabo de Hornos) tot het ver afgelegen Paaseiland (Rapa Nui). Maar de droomreis naar Chili

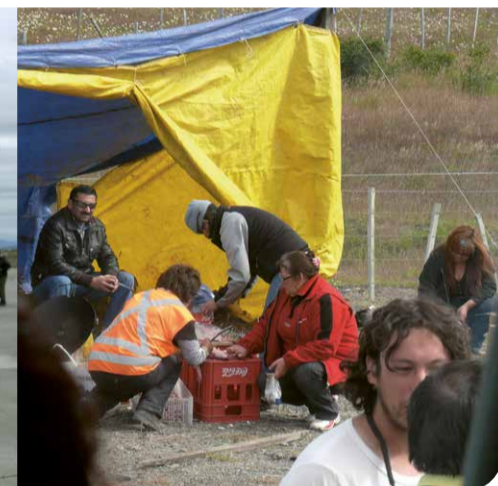
In dit langgerekte land zijn de klimaatverschillen groot: het noorden woestijnachtig en heet, het zuiden daarentegen arctisch koud.

Wisten jullie wat er aan de hand was in die omgeving?

Willem Jan: "Er is toen alleen maar gezegd dat de lokale bevolking twee belangrijke wegen tussen het noorden en het zuiden had geblokkeerd."

Was er paniek in de groep?

"Na uren aan de grens gewacht te hebben, eindeloze telefoontjes in mijn gebrekkig Spaans, werden we opgehaald met een busje van het hotel. In het nationale park Torres del Paine hebben we een aantal heerlijke dagen doorgebracht met uitgebreide wandelingen. Door de directie werden we op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen. De boze burgers hadden een aantal wegen afgesloten waardoor we opgesloten werden in het park. Op het einde van de vierde dag moesten we

de Nederlandse pers. Zelf zijn wij niet bang geweest, maar er heerste wel een beklemmende sfeer. Maar eind goed, al goed."

Het zou kunnen zijn dat, wanneer jullie werden gegijzeld, dat tot repercussies zou hebben geleid omdat jullie buitenlanders zijn. Dat zou diplomatieke consequenties hebben gegeven.

"Toen wij aankwamen in Punta Arenas had de Duitse regering daar een standje ge-

onze reis vervolgd naar de Atacama woestijn, Paaseiland en ten slotte via Santiago de Chili weer naar huis."

Hadden jullie nog hulp en steun van de andere reisgenoten uit Nederland?

"Toen we uit het vliegtuig kwamen aan het begin van de reis hebben wij de andere ongeveer vijftien mensen uit Nederland niet meer gezien."

(Hans Nijenmanting)

VO-ING

Uitgever:
VO-ING Magazine is een uitgave van uitgeverij Horus in opdracht van de Vereniging Oud-medewerkers ING (VO-ING).
Hoofdredacteur:
Willem Jan van Munster.
Kernredactie:
Tom Kuyper, Ewald Wagenaar.
Copywriter:
Hans Nijenmanting.
Vormgeving:
BADE creatieve communicatie.
Redactieadres:
administratie VO-ING, Tom Kuyper,
Paul Pellastraat 234, 7558 HM Hengelo.
Telefoon: 035 - 631 21 65.

Actueel nieuws over de VO-ING is te vinden op de website www.VO-ING.nl.

Ledeninformatie:

Voor vragen over het lidmaatschap, de collectieve belangenbehartiging op het gebied van pensioenen en op sociaal terrein, of om een adreswijziging door te geven, neemt u contact op met de administratie.

De redactie behoudt zich het recht voor om ingezonden teksten in te korten.

© Horus, 2022.

VERENIGINGSNIEUWS

In memoriam

De vereniging is voor haar mutaties in het ledenbestand afhankelijk van de informatie van de leden zelf. En in geval van overlijden van informatie hierover van de nabestaanden. Het komt voor dat we wél een overlijden doorkrijgen maar niet de overlijdensdatum. De volgende leden zijn ons in de achterliggende periode ontvallen.

- De heer C. Huijsing, DEN HAAG
- De heer M. te Velthuis, WJELSRYP
- De heer J. Koree, ZUTPHEN
- De heer G.L. van der Meer, DOKKUM
- De heer J.J. Verschore, ARNHEM
- De heer H.F.J. Meijrink, APELDOORN
- De heer J.W. Post, ALBLASSERDAM

- Mevrouw W.C. Turfboer-Schuurman, ZOETERMEER
- De heer B. Waaijenberg, ZIERIKZEE
- De heer B.A.F. (BEN) Traa, NIJMEGEN
- De heer P. Bakker, UITHOORN
- De heer R.J.A. van Hout, ELSLOO LB
- De heer H.R. Mast, GROOTEBOEK
- De heer R. Moens, KUDELSTAART

Wij wensen de nabestaanden veel kracht bij het verwerken van dit verlies.

Nieuwe leden

In de afgelopen periode zijn 12 oud-collega's lid geworden van de VO-ING. Hierbij worden zij van harte welkom geheten bij onze vereniging.

- Mevrouw E. Borucu, UTRECHT
- Mevrouw M.J. Reintjes, UTRECHT
- De heer M.L.J. Boden, AMSTERDAM
- De heer C.J.C.M. Theunissen, DIEREN
- De heer R.C. Stukart, ZAANDAM
- Mevrouw J.W. Teitsma-Brouwer, GROU
- De heer A.W. Pancras, HAARLEM
- De heer J.A.M. Heppe, HOEK VAN HOLLAND
- De heer K.P. Weehuizen, AMSTERDAM
- De heer H.A.H. Wiegink, GOUDA
- Mevrouw N. van den Dam, HEELSUM
- De heer A. Petersen, IJMUIDEN

Commissie Pensioenen

Wat is de stand van zaken rond het nieuwe pensioenstelsel

Een 'opfrisser' en update over de stand van zaken rond het nieuwe pensioenstelsel van de commissie Pensioenen.

Verschuiving van definitieve wetgeving

In de oorspronkelijke planning was de einddatum hiervoor 1 januari 2022, maar inmiddels is dat verschoven naar 1 januari 2023. Vanuit het vorige kabinet was minister Wouter Koolmees de (mede) architect van het nieuwe pensioenstelsel: in het nieuwe kabinet is er een nieuwe minister gekomen: Carola Schouten. Die zal zich eerst in het complexe dossier willen verdiepen en dan beginnen om de voortgang te stimuleren. Bij de internetconsultatie van begin vorig jaar zijn veel reacties van betrokken partijen binnengekomen die allemaal meegenomen moeten worden bij de opzet van de definitieve wetgeving.

De kenmerken van het nieuwe pensioenstelsel:

- Alle werknemers krijgen in het nieuwe pensioenstelsel een zogeheten premieregeling. De ingelegde premie en het beleggingsrendement daarop bepalen wat voor pensioen een werknemer mag verwachten.
- Er komen twee soorten pensioenregelingen:
  1. De eerste optie is 'Het Nieuwe Contract', waarin de pensioenpot 'één collectief' blijft, maar de deelnemers wel allemaal hun eigen aandeel daarin krijgen. Pensioenfondsen die kiezen voor Het Nieuwe Contract moeten ook een solidariteitsreserve aanhouden.
  2. De tweede optie is de Wet verbeterde premieregeling, waar alle deelnemers een eigen pensioenpot hebben. Pensioenfondsen die kiezen voor de verbeterde premieregeling kunnen ook kiezen om een solidariteitsreserve aan te houden.

Bovendien kent deze vorm een keuze tussen een vaste of een variabele pensioenuitkering.

Uiterlijk 1 januari 2027 moet elk pensioenfonds een keuze hebben gemaakt voor één van beide opties en klaar zijn met de invoering.

Overige punten

- Er komt een einde aan de rekenrente en de dekkingsgraden: pensioenen gaan meer meebewegen met de financiële markten. Er gaat gewerkt worden met een zogenaamd projectierendement.
- Op de datum van je pensionering kun je eenmalig maximaal 10% van je pensioen opnemen.
- Een werknemer kan verlof sparen om eerder met pensioen te kunnen gaan.
- Er komt een hoorrecht voor verenigingen van oud-medewerkers en gepensioneerden. Dat staat in het wetsvoorstel voor de invoering van het nieuwe pensioenstelsel. Volgens het ministerie kan een bezwaarrecht voor iedere betrokkene er toe leiden dat een groep deelnemers niet naar de nieuwe regeling over wil stappen. Het pensioenfonds zou dan tot in lengte van jaren de oude regeling naast de nieuwe in stand moeten houden. Om het bezwaarrecht niet verder uit te hollen krijgen ook VO-ING en VO-NN echter wel een zwaarder stem bij het invaren. Werkgevers en werknemers – of hun vertegenwoordigers – dienen de gepensioneerden via hun vereniging een hoorrecht te bieden bij alle besluiten over de invoering van het nieuwe stelsel. Dat dwingt sociale partners de belangen van groepen die niet aan tafel zitten zichtbaar mee te wegen in het transitieplan, aldus het ministerie. Hoe dat verder wordt georganiseerd en welke eisen worden gesteld aan de representatiegraad van de vereniging

moet nog nader uitgewerkt worden. Dat hoorrecht komt dan bovenop het adviesrecht van het Verantwoordingsorgaan van het Pensioenfonds. De pensioencommissie verwacht dat de werkgevers ING en NN en de vakorganisaties zullen uitnodigen en informeren als onderdeel van het hoorrecht.

- Er komt een landelijke 'transitiecommissie' van werkgevers en werknemers met een onafhankelijke voorzitter. Deze commissie moet, als de sociale partners (in bedrijven of sectoren) het niet eens worden over de overstap naar het nieuwe stelsel, een bindend advies geven.

Tot slot nog een aantal opmerkingen:

- Positie gesloten pensioenfondsen. In huidige teksten wordt niet gesproken hoe de overgang zal gaan als er sprake is van een gesloten fonds zoals Pensioenfonds ING (PFI): in alle stukken wordt uitgegaan van inkomsten uit premie en beleggingen, en dat bij de fondsen betrokken sociale partners tot overeenstemming moeten komen. Inmiddels hebben zowel VO-ING als VO-NN, die lid zijn van de Koepel Gepensioneerden (KG), zich gemeld als lid van de KG commissie Gesloten Pensioenfondsen. Deze commissie is in overleg met o.a. het Ministerie voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen over wat er nu in de wetgeving komt.

▪ Rol werkgevers en vakbonden bij gesloten pensioenfondsen. De nieuwe conceptwetgeving gaat uit van pensioenfondsen waarbij de werkgever en de werknemer premie inleggen en de pensioenovereenkomst door werkgevers en vakbonden is overeengekomen. Bij een gesloten pensioenfonds zoals PFI is dat niet het geval. De werkgever legt geen premie meer in: die is bij de verzelfstandiging van het PFI op 1 januari 2014 op afstand komen te staan. Dat heeft ook gevolgen voor de rol

van de werkgever als het gaat om de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel. Bij de CDC-pensioenfondsen is wel sprake van (directe) betrokkenheid van sociale partners: de zaken rondom pensioen vormen onderdeel van de cao-onderhandelingen. Een aantal van onze leden is tevens ook deelnemer aan een van de CDC-fondsen: die fondsen vallen wel onder de definitie.

Je ziet dus dat het hele proces best complex is en dat wij als pensioencommissie

op alle onderwerpen en onderdelen, zowel naar de (ex-)werkgevers als naar het bestuur van het PFI, alert en attent blijven betreffende welke oplossing voor de huidige deelnemers het meest optimaal is. De variant om in de huidige situatie te blijven, behoort voor deelnemers van PFI tot de mogelijkheden.

Tot een volgende update!
(Wim Evers, voorzitter pensioencommissie)

Werkt de nieuwe tool 'Mijn Pensioenplan'?

In het najaar van 2021 is een speciale uitgave door Pensioenfonds PFI gedaan die vooral gericht was op de vernieuwde online tool 'Mijn Pensioenplan'. Die informatie was en is bestemd voor deelnemers van PFI die nog niet met pensioen zijn.

Met pensioen gaan betekent keuzes maken voor het inkomen voor de rest van je leven. Dat zijn belangrijke beslissingen. De tool 'Mijn Pensioenplan' helpt daarbij.

Check het zelf, ook voor wie nog niet met pensioen gaat. In het magazine 'Antwoorden' vertellen drie deelnemers hoe ze die tool hebben ervaren.

Wie eraan toe is om met pensioen te gaan, kan het eigen pensioenplan via 'Mijn Pensioenplan' online doorgeven.

Pensioenfonds ING verwerkt die keuzes en start de betaling. Meer informatie is te vinden op de website van PFI.

Tenslotte zijn wij benieuwd of onze leden gebruik maken van deze tool en wat hun ervaringen zijn.

Je kunt dat laten weten per e-mail. Voor leden van VO-NN is dat info@vo-nn.nl en voor leden van VO-ING is dat info@vo-ing.nl.

(Wim Evers, namens de pensioencommissie)

Commissie SEB

Webinar Digitale vitaliteit

Eind juni 2021 hebben Hans de Vries (Directeur Nationaal Cyber Security Centrum) en Meer Ahmed (student Forensisch ICT Hogeschool Leiden) aan belangstellende leden van VO-ING tijdens het Webinar 'Digitaal Vitaal' een inkijkje gegeven in de digitale beveiligingsactiviteiten op nationaal niveau en over verschillende persoonlijke beveiligingsmogelijkheden die wij allemaal als particulier kunnen (en eigenlijk zouden moeten) gebruiken.

Uit de evaluatie van dit webinar bleek

waardering voor de inhoud en de sprekers, maar zeker ook de behoefte om dit onderwerp vaker onder de aandacht te blijven brengen. En dat is niet verwonderlijk. We lezen regelmatig over digitale fraude en oplichting via Marktplaats, Whatsapp, e-mail e.d. Banken zoals ING waarschuwen hun klanten regelmatig, opdat zij geen slachtoffer worden van oplichters bij online shoppen (met valse links en betaalverzoeken) of nieuwere vormen van oplichting waarbij oplichters zogenaamd bellen namens de bank, de

politie of een andere organisatie. Ook dit jaar zal er daarom vlak voor de zomer voor de leden van VO-ING en VO-NN (opnieuw) een webinar worden georganiseerd over digitale vitaliteit.

In aansluiting op de evaluatieresultaten van vorig jaar, zal bij VO-ING de nadruk komen te liggen op wat iedereen zelf kan doen om geen slachtoffer te worden van digitale criminaliteit. Kortom, een webinar dat je eigenlijk niet mag missen!

(Hendrik Jan Bot, namens commissie SEB)